

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/40/2014/Pan

A Független Rendészeti Panasztestület

167/2014. (VII. 10.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2014. január 21-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2014. július 10-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg. A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

I.

Indokolás

1) A panaszos 2014. január 21-én, a Testület elektronikus formanyomtatványán terjesztette elő beadványát, melyben egy 2014. január 19-én foganatosított rendőri intézkedést kifogásolt. A panaszos ugyanezen a napon, postai úton is előterjesztette panaszát.

A panaszos az intézkedés napján a budapesti 32-es buszon tartott hazafelé, és nem volt érvényes jegye. A járműven intézkedő ellenőrökkel (akik közt nem volt közterület felügyeletes) a panaszos közölte, hogy meg szeretné szakítani az utazását, és leszállt a buszról, azonban az ellenőrök is leszálltak vele, és nem engedték őt elmenni. A panaszos ekkor közölte velük, hogy a testi épségét fenyegetve érzi, és azonnal rendőrt hív. A diszpécser azonnal készségesen fogadta is a hívását és mondta, hogy küldi a járőröket. A panaszos kicsit megijedt a helyzettől, ráadásul az arra lévő járókelők gyorsan el is fordultak tőle, így tanút

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

sem tudott szerezni, aki alátámaszthatta volna a jogsértést. A panaszos próbálta elhagyni a helyszínt, de az egyik ellenőr folyamatosan elé állt, és nem tudta őt kikerülni. A panaszos újból telefonált a rendőrségnek, hogy siessen a járőrautó, mert tényleg baj van, mivel ő úgy tudja, hogy egy jegyvizsgáló nem korlátozhatja a személyi szabadságát.

Megérkeztek a járőrök, akik hárman voltak. Kettő igazoltatta őt, és megkérdezték, mi ez az egész, és miért kellett nekik odamenniük. A panaszos elmondta az okát, és a rendőrök gúnyosan nevettek rajta, és a megállóban lévő hirdetőablának állították. A panaszos jelezte feléjük, hogy ezt azért túlzásnak érzi, mivel nem állt ellen az intézkedésnek. Az igazoltatása közben az egyik intézkedő rendőr folyamatosan szóban bántotta, olyanokat mondott, hogy „az ilyen kis buzik” miatt kell nekik idejönniük, és hogy ha legközelebb találkoznak a panaszossal, „meg lesz b*szva”. Amikor a panaszos felháborodását fejezte ki a hangnem miatt, illetve közölte a rendőrrel, hogy az ő adójából kapja a rendőr a fizetését, és ezért az lenne a dolga, hogy az ilyen helyzetben megvédje őt, a rendőr újra kinevette a panaszost. A panaszos ezek után visszakapta az iratait. A jegyzőkönyvet nem írta alá a BKK részére, és csekket sem kapott a bírságról. A panaszos felszállt a következő buszra, és hazament a családjához, azonban nem hagyta nyugodni az egész eljárás, és úgy döntött, hogy a Teve utcában panaszt tesz az intézkedés ellen.

A panaszos beadványát azzal zárja, hogy nem merte elkérni az intézkedő rendőrök azonosítóját, mert félt, hogy akár elő is állítják, sérelmezi, hogy mivel nem volt jegye, úgy bántak vele, mint egy bűnözővel. Nagyon megalázó és ijesztő volt számára az egész.

A postai úton benyújtott beadvány a fentiek mellett rögzíti az ORFK Központi Panaszirodán kapott ügyszámot.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Budapesti Rendőr-főkapitányságtól (továbbiakban: BRFK), valamint megküldeni kérte az ügyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A BRFK Hivatalának Panaszügyi és Koordinációs Osztály, Panaszügyi Alosztályán 2014. január 19-én 10 óra 4 perckor felvett jegyzőkönyv a következőként rögzíti a panaszos esetről történő bejelentését.

Fenti napon 9 óra 20 perc körüli időben az E. úti megállónál szállították le a panaszost az autóbusról az ellenőrök, mert az utazáshoz nem volt érvényes jegye. A panaszos az ellenőrök fellépésének következtében veszélyeztetve érezte magát, ezért 2-3 perc múlva hívta a 112-es segélykérő telefonszámot, ahol az ügyeletesnek elmondta, hogy rendőri intézkedést kér. A rendőrök 9 óra 40 perc körül értek ki a helyszínre egy járőrautóval, a három rendőrből két fő intézkedett. Az ellenőrök ekkor az intézkedéstől távolabb, olyan 10 m-re várakoztak.

A rendőrök odaléptek hozzá és egyből támadólag léptek fel, olyanokat mondtak, hogy minek tartja fel a panaszos a rendőrség munkáját „ilyen kis f*szságokkal”. Ugyanez a rendőr azt is mondta a panaszosnak, hogy ha legközelebb találkoznak egymással, akkor a panaszos „meg leszek b*szva”.

A panaszos a hallottak miatt felzaklatta magát, mert törvénytisztelő, adófizető állampolgár lévén sosem volt gondja eddig a rendőrséggel. A panaszos azon közlésén, miszerint a rendőr a panaszos adójából kapja a fizetését, nagyon feldühödött a rendőr, rákenték a váró reklámtáblájára, és felszólították, hogy nyissa ki a táskáját. A panaszosnak fogalma sem volt, hogy mi volt a táskájában, ugyan volt nála pár üveg ital, mert egy buliból ment haza, de nem fogyasztott alkoholt a buszon. Mialatt a barna hajú rendőr elvitte az iratait ellenőrizni, közben a szőke hajú olyanokat mondott neki, hogy „csicska sz*r”, úgymint „találkoznak legközelebb”, emiatt félt a panaszos az intézkedés alatt. Ezután a panaszos visszakapta a papírjait, és a rendőrök elmentek. A rendőrök jelvéyszámát, nevét, vagy a gépkocsi rendszámát a panaszos nem tudta megmondani.

2) A BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányság vezetőjének az előadó testületi tagnak címzett, 2014. február 24-én kelt, intézkedést összefoglaló tájékoztatása szerint a panaszossal szemben két r. törzsőrmester, és egy próbaidős r. őrmester intézkedett, a rendőrök az illetékes rendőrkapitányság Rendészeti Osztályának járőrei.

A panaszossal szemben az intézkedéssel összefüggésben nem indult sem szabálysértési, sem büntetőeljárás, és az intézkedés során személyes szabadságot korlátozó rendőri intézkedésre nem került sor.

3) Az intézkedést foganatosító rendőrök az intézkedés napján az alábbiakról számoltak be jelentésükben.

Az ügyeletvezető utasítására 9 óra 5 perckor jelentek meg a rendőrök a N. út és E. út kereszteződésében lévő autóbusz megállójában, mert onnan állampolgári bejelentés érkezett.

A helyszínen a bejelentő (a panaszos) elmondta, hogy az Ö. tér felől utazott a K. tér irányába, amikor odalépett hozzá két BKV jegyellenőr, akik felszólították érvényes jegy vagy bérlet felmutatására, amelynek azonban nem tudott eleget tenni. Ezt követően a panaszos szerint őt agresszívan és fenyegetően leszállították az ellenőrök, majd heves szóváltás alakult ki köztük, melynek során ő nagyon megijedt, fenyegetve érezte magát, ezért értesítette a rendőrséget. Arra a kérdésre, hogy milyen esemény vagy cselekvés hatására érezte magát fenyegetve, a panaszos nem tudott válaszolni. A panaszos közölte az őt meghallgató rendőrrel, hogy „számoltassa el a két „köcsögöt, hogy milyen jögon szállították le őt a járatról”.

A rendőrök ezt követően a két jegyellenőrt is meghallgatták, akik elmondták, hogy jegyellenőrzés közben figyelmeztették a panaszost, hogy a járaton nem lehet alkoholt fogyasztani, és ezen cselekmény abbahagyására szólították fel. Erre a panaszos arrogánsan közölte velük, hogy „menjetek a ku*va anyátokba, kik vagytok ki, b*szódjatok meg, senkik vagytok, ti is az én adóból éltek”. A szóváltást követően az ellenőrök a járatról leszállították a panaszost. A jegyellenőrök elmondták továbbá, hogy a panaszos erősen ittas állapota miatt nem akartak vele konfrontálódni, ezért a leszállítását követően ők letudottnak tekintették volna az ügyet, de a panaszos egyfolytában kiabált velük és a rendőrséggel fenyegetőzött. A rendőrök nyilatkoztatták a jegyellenőröket esetleges sérüléseikre, azonban a jegyellenőrök elmondták, hogy nem sérültek meg, és kár sem keletkezett semmiben.

A panaszos többszöri felszólítást követően igazolta magát, azonban szitkozódva kikérte magának a vele szembeni intézkedést, kifogásolta, hogy miért nem a jegyellenőrökkel szemben intézkednek a rendőrök, akik megfélemlítették őt. Az igazolványa átadása után a panaszos egyre arrogánsabb magatartást tanúsított, amelyet csak többszöri felszólításra

hagyott abba. A rendőrök a panaszossal szemben ruházat- és csomagátvizsgálást hajtottak végre, mely során közbiztonságra veszélyes eszköz nem került elő. A rendőr ezt követően a panaszost is nyilatkoztatta az esetleges sérüléseiről, azonban ő nem válaszolt a kérdésre, csak szitkozódott tovább. A rendőr végezetül jogi felvilágosítást adott a feleknek a kölcsönös igazoltatásról, és jelentette a történeteket a központnak, ahol jelentés megírására kapott utasítást.

A jelentést író rendőr jelentése végén hangsúlyozza, hogy a panaszos az intézkedés során végig arrogánsan viselkedett, láthatóan és érezhetően ittas állapotban volt, valamint az intézkedés végén közölte, hogy mindenkit fel fog jelenteni, mivel ők csak „senkiháziak” és az ő adójából élnek.

4) A parancsnoki kivizsgálás a következő megállapításokat tette az intézkedéssel kapcsolatban. (A Testület kizárólag az új információkat ismerteti.)

Az intézkedést foganatosító rendőrök gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el. Az intézkedésnél 3 fő volt jelen, ebből egy tanuló. Mindannyian a normának megfelelő szolgálati egyenruhát viseltek.

A helyszínre érkezve a panaszos és a két jegyellenőr kérte a rendőröket, hogy a másik felet is igazoltassák, hogy a feljelentéseiket meg tudják tenni. Ennek alapján a rendőrök kölcsönös igazoltatást hajtottak végre.

Az egyik r. törzsőrmester a napszaknak megfelelően köszönt, bemutatkozott, majd közölte az intézkedésének célját. A rendőrök mindkét felet meghallgatták, majd az intézkedés biztonságos befejezése érdekében a panaszossal szemben ruházatátvizsgálást hajtottak végre.

A panaszos a helyszínen szitkozódva különféle utasításokat adott az intézkedő rendőröknek, hogy mit kellene csinálniuk, ezzel a magatartással csak többszöri rendőri felszólításra hagyott fel. Az intézkedés során semmilyen hirdető táblának nem támasztották neki.

A rendőrök az igazoltatott személyek adatait a nyilvántartási rendszerben leellenőrizték. Az intézkedő rendőrök a kialakult helyzetnek megfelelően, határozottan, kulturáltan viselkedtek a felekkel szemben. Külön eljárás a panaszossal szemben nem indult, felhívták a felek figyelmét arra, hogy egymás adatait 8 napon belül kikérhetik az illetékes rendőrkapitányságon.

A kivizsgálás során megállapítást nyert, hogy az intézkedő rendőrök jogszerűen, szakszerűen hajtották végre a feladatukat, ezért fegyelmi- vagy büntetőjogi felelősséget nem állapítottak meg.

5) A panaszos bejelentése nyomán indult közigazgatási hatósági eljárás eredményes lefolytatása, valamint a bejelentés pontos időpontjának megállapítása érdekében az illetékes rendőrkapitányság intézkedett a bejelentésekről készült hanganyag, illetőleg az ügyeleti küldésre vonatkozó adatok beszerzése iránt.

a) A bejelentési adatlap küldésének leírása szerint a panaszos 8 óra 30 perckor a 107-es segélyhívó számon egy mobiltelefonszámról tett bejelentést a BRFK ügyeletére, miszerint a megjelölt buszmegálló alatti helyen, egy söröző előtt két személy leszállította a buszról, akik

fenyegetik, ezért fél tőlük. A járőröket 8 óra 53 perckor küldték a helyszínre, akik 9 óra 15 perckor végeztek a helyszínen.

b) A BRFK Központi Ügyeleti Főosztály munkatársa 2014. február 6-án készült jegyzőkönyvben megállapította, hogy a keresett ügyben négy felvétellel rendelkeznek, amelyek visszahallgatása során megállapítást nyert, hogy a panaszos az intézkedés előtt 8 óra 27 perckor és 9 óra 3 perckor telefonált, illetve az intézkedést követően 9 óra 27 perckor és 9 óra 45 perckor telefonált.

c) A felvételeket CD-n mellékeltek, a felvételeken a következők hallhatóak.

Az első felvételen a panaszos bemutatkozást követően elmondja, hogy veszélyeztetve érzi magát, mivel egy furcsa szakállas személy leszállította őt a buszról, anélkül hogy bármilyen igazolványt mutatott volna fel. A rendőr kérdésére elmondja, hogy ő még nem látott ilyet, a személy fenyegeti, hogy megveri. A rendőr megkérdezi a panaszost, hogy nem lehet, hogy ellenőrről van szó, azonban a panaszos erre csak annyit mond, hogy nem tudja, mert nem mutatott igazolványt, ekkor derül ki, hogy két személyről van szó. A panaszos elmondja, hogy járőrt kér, azonban nehezen tudja behatárolni, hogy pontosan hol van, egy buszmegállót említ, illetve a sörözőt. A hívást fogadó fél továbbítja bejelentés adatait. A panaszos lassú és vontatott beszéde alapján feltételezhető, hogy a panaszos ittas állapotban van.

A második felvételen a panaszos ismét segítséget kér, itt már megemlíti, hogy a két személy valójában BKV jegyellenőr, aki sakkban tartja őt. A hívást fogadó fél elmondja, hogy a járőrök már úton vannak.

A harmadik felvétel már az intézkedést követően került rögzítésre. A panaszos elmondja, hogy nem elégedett az intézkedéssel, és panaszt szeretne tenni a rendőr ellen, aki szitkozódva beszélt vele és megfenyegette őt. A hívást fogadó fél elmondja, hogy panaszt az intézkedést fogadó kapitányságon tehet, a panaszos visszakérdez, hogy ez mit jelent, majd miután értesül róla, hogy ez a ... kerületi Rendőrkapitányságot jelentené, elmondja, hogy ő menne haza, nem arra lakik. Ekkor felvilágosítják, hogy akkor tegye meg a bejelentését a lakóhelye szerinti rendőrkapitányságon. A panaszos még többször visszakérdez, hogy hova forduljon, elmondja, hogy adófizető állampolgárként kifogásolja a rendőr viselkedését. A hívást fogadó elismétli, hogy hová fordulhat, valamint azt is, hogy telefonos bejelentés alapján nem indul eljárás, szükséges, hogy megtegye bejelentését személyesen.

A negyedik felvételen a panaszos ismét elmondja, hogy panaszt kíván tenni az általa kért és fogadott intézkedéssel szemben, megkérdezi, hogy hol teheti meg. A hívást fogadó fél elmondja, hogy a Teve utcában megteheti.

6) Az illetékes rendőrkapitányság megküldte a kapitányságvezető 2014. február 25-én kelt végzését, mely a panaszos rendőri intézkedés ellen benyújtott panasz alapján folytatott közigazgatási eljárás Testület által folytatott panasz eljárás kivizsgálásának befejezéséig történő felfüggesztéséről rendelkezik.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv., és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló

30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A Testület vizsgálata során a panaszos által Testülethez benyújtott beadványokra figyelemmel kizárólag a panaszos igazoltatását, és a rendőri intézkedés során használt hangnemet és bánásmódot vizsgálta, mivel a beadványból és a bejelentésből is egyértelműen megállapítható volt, hogy a rendőrök a panaszos segélykérésére való tekintettel jelentek meg a helyszínen, így a Testület az intézkedési kötelezettség keletkezésének vizsgálatától eltekintett. Szintén nem vizsgálta a Testület a panaszos ruházat-és csomag átvizsgálását, melyet kizárólag az ORFK Központi Panaszirodában tett bejelentésében említett meg érintőlegesen a panaszos, mintegy cáfolva a buszon történő alkoholfogyasztás tényét.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében foglalt emberi méltósághoz és a VI. cikk szerinti személyes adatok védelméhez fűződő jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt kísérelte meg feltárni, hogy mennyiben tettek eleget a rendőrök az Rtv. által rájuk rótt intézkedési kötelezettségeknek.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáférhető felvilágosítást megadni.

Ugyanezen jogszabályhely (4) bekezdése kimondja, hogy a rendőrt a jogainak érvényesítése végett bárki felkérheti más személy igazoltatására. Ha az igazoltatást kérő valószínűsíti, hogy az igazoltatáshoz jogos érdeke fűződik, és a személyazonosságát igazolja, a rendőr a kérést teljesíti. Az igazoltatott adatait – a 24/A. § (1) bekezdésében foglaltakat kivéve – a rendőrkapitányság adja ki az igazoltatást kérőnek, ha az adatokhoz fűződő jogosultságát hitelt érdemlően igazolja. Az (5) bekezdés szerint, ha az igazoltatást kérő az igazoltatást követő 8 napon belül az adatok kiadását nem kéri, vagy a jogosultságát nem igazolja, az igazoltatottnak a (4) bekezdés alapján felvett adatait meg kell semmisíteni. A (6) bekezdés pedig akként rendelkezik, hogy az adatok kiadásáról az igazoltatott személyt írásban értesíteni kell. Az értesítésben közölni kell az igazoltatást kérő igényének indokait. Ha az igazoltatott kéri, az igazoltatást kérő személyazonosító adatait vele közölni kell.

Az eset kapcsán szükséges még utalni az Rtv igazoltatást szabályozó 29. § (1) bekezdés a) pontjára. E szerint „a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

A Testület gyakorlata alapján az intézkedési kötelezettség elmulasztásával összefüggésben akkor kerül sor a panaszos alapvető joga – mégpedig általában a tisztességes eljáráshoz fűződő jog – sérelmének megállapítására, ha a rendőr valamely, az adott helyzetben

nyilvánvalóan szükséges, az ügy szempontjából lényeges intézkedést nem tett meg a kérdéses ügyben.

Vizsgálata során a Testület abból indult ki, hogy az adott helyzetben konkrétan mit kellett felölelnie az Rtv. 13. §-ában előírt, általános intézkedési kötelezettségnek. A Testület álláspontja szerint az intézkedési kötelezettség teljesítésének jelen helyzetben arra kellett kiterjednie, hogy a bejelentésre a rendőrök a helyszínen megjelenjenek, a feleket igazoltassák, a tényállásról tájékozódjanak, és alapos tájékoztatást nyújtsanak a jogi lehetőségeket illetően.

A rendelkezésre álló adatok szerint a bejelentés vételét követően rövid időn belül három járőr jelent meg a helyszínen – erről a panaszbeadvány is beszámol, a Testületnek eljuttatott beadványból az derült ki továbbá, hogy a rendőrök igazoltatták a panaszost.

A rendőri jelentések ugyanakkor rögzítik, hogy a panaszost és a jelenlévő jegyellenőröket egyaránt igazoltatták. Az igazoltatás megtörténtét a Testület tényként kezelhette, tekintettel arra, hogy, az intézkedés napján kelt jelentés szerint a felek a 24. § (4) bekezdése alapján kölcsönös igazoltatást kértek a rendőröktől, és ennek megfelelően a jelentés tartalmazza a felek személyazonosító adatait. A helyszínen a panaszos arról számolt be, hogy fenyegetve érzi magát, a jegyellenőrök pedig a panaszos kötekedő, ittas és agresszív magatartását jelölték meg az igazoltatás kérésének indokául.

A rendőrkapitányságtól érkezett iratok továbbá arról számolnak be, hogy a helyszínen megjelent rendőrök lépéseket tettek a tényállás tisztázása érdekében: a vitában érintett feleket külön-külön történő meghallgatták, valamint tájékoztatást nyújtottak arról, hogy a másik igazoltatott fél adatait milyen módon, mely rendelkezések alapján kérhetik ki.

A Testület álláspontja szerint az eljáró rendőröket mulasztás nem terheli, mert az intézkedési kötelezettségüknek megfelelő módon eleget tettek, meghallgatták valamennyi érintett felet, így a panaszost is meghallgatták, az esettel kapcsolatban és az esetleges sérüléseire vonatkozóan nyilatkoztatták, és a kölcsönös igazoltatással kapcsolatban is tájékoztatták.

A tájékoztatás magában foglalta azt is, hogy a panaszosnak, illetve a jegyellenőröknek jogában áll a másik személyes adatait megismernie. **A Testület a rendelkezésre álló dokumentáció alapján meggyőződött arról, hogy a panaszos felvilágosítást kapott a jogi lehetőségeiről, és a rendőrök a szükséges intézkedéseket megtették a helyszínen, ennek okán a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.**

Tekintettel a rendőrségi iratokban foglaltakra, amelyeket a rendőrségi hangfelvételek is alátámasztottak, az eset körülményeit értékelve a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a vitában érintett felek által későbbiekben esetlegesen megindított eljárása érdekében szükséges volt a panaszos igazoltatása is. **A Testület álláspontja szerint az igazoltatást megfelelő jogalappal hajtották végre az intézkedő rendőrök, az igazoltatással okozott korlátozás a fentiek alapján arányban állt az elérni kívánt céllal, ezért a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet az intézkedés során.**

A Testület megjegyzi továbbá, hogy a panaszos, mint bejelentő igazoltatása az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján is jogszerű volt, mivel az intézkedések kezdetén szükséges a bejelentés megalapozottságának, és a bejelentő kilétének ellenőrzése, akit szükségszerűen meg kell hallgatni annak érdekében, hogy a rendőrség abba a helyzetbe kerüljön, hogy

eldönthesse, hogy a továbbiakban, milyen intézkedéseket szükséges foganatosítani. A Testület megjegyzi, hogy ez a gyakorlat azért is szükséges, mivel amennyiben a bejelentés megalapozatlannak minősül, akkor a rendőrség megindítja a bejelentővel szemben a hamis bejelentés alapján a szabálysértési eljárást.

2) A beadványban a panaszos leírja, hogy nem mertte elkérni a rendőrök azonosítóját, mert félt az esetleges megtorlástól (előállításától). A panaszos kijelentését a Testület akként értékelte, hogy az intézkedő rendőrök maguktól nem tettek eleget az azonosítási kötelezettségüknek, ezért a Testület megvizsgálta a szolgálati fellépés módját.

A panaszos állításaival ellentétben a rendőri jelentés azt rögzíti, hogy az eljáró rendőr az intézkedés kezdetén a napszaknak megfelelően köszönt, közölte az intézkedés alá vont személlyel a nevét, rendfokozatát és jelvéyszámát, majd pedig azt, hogy mi az intézkedésük célja.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye [a] vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye [b] igazolja.

A 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

Az Rtv. 20. §-ának (3) bekezdése szerint a rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A felek előadásai – ahogy az fent olvasható – a lehető legteljesebb mértékben ellentmondanak egymásnak.

A panaszosi és a rendőri állítások között az intézkedés megkezdése követelményeivel kapcsolatban olyan fokú ellentmondás mutatkozott, amelyet a Testület a rendelkezésre álló szűkös bizonyítási eszközök miatt nem tudott feloldani, így nem volt megállapítható, hogy a jogszabályi előírásoknak megfelelően az azonosítási kötelezettségének valóban eleget tett-e az intézkedő járőr, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök intézkedésük során verbálisan sértegették, megalázták, felszólították, hogy a panaszos álljon vigyázzban a hirdető táblához, gúnyolódtak rajta.

Ezzel szemben a rendőri jelentések azt rögzítik, hogy az intézkedés során az intézkedés alá vont a normákban előírt bánásmódban részesült, sértő megjegyzéseket nem tettek az intézkedő rendőrök, fellépésük mindvégig határozott és kulturált volt. A rendőrök arról adtak számot jelentésükben, hogy éppen a panaszos volt az, aki végig arrogánsan viselkedett, ittas volt, és utasította a rendőröket, amely magatartásával csak többszöri felszólításra hagyott fel. A rendőrségi iratok cáfolták, hogy a hirdető táblához állították volna a panaszost. Jelentéseikben hangsúlyozták az intézkedő rendőrök, hogy az intézkedés alá vont panaszos az intézkedést a legelejétől fogva kikérte magának, és kifogásolta, hogy miért vele szemben intézkednek, amikor őt fenyegették meg. A panaszos ezen túlmenően az intézkedés végén közölte, hogy valamennyi érintett feljelenti.

A Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapelvi szintű rendelkezése [2. § (1) bekezdés] képezte. Ez a rendelkezés ugyan kívül esik az Rtv. 92. § (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv. IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi, és értékeli. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület gyakorlata és korábbi megállapításai szerint ez a jogszabályhely olyan kötelezettséget ró a rendőrségre, miszerint az intézkedő rendőröknek a fennálló pozitív, tehát alapjogvédelmi kötelezettségen túl, tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól és cselekménytől, mely az Rtv. 15. §-ának összevetésében is – az intézkedéssel szükségesen vagy elkerülhetetlenül együtt járó jogkorlátozás mértékén túl – indokolatlan vagy szükségtelen vagy akár túlzott jogsérelmet okoz az intézkedés alá vont állampolgárok alapvető jogaiban, így különösen emberi méltóságukban. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb

erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Szükséges még utalni az Rtv. 16.§ (4) bekezdésére is, amely kimondja, hogy a rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztására, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.

A jelen esetben a panaszos, illetve az rendőrségi iratokban foglalt előadása oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy az további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel.

Az ismertetett tényállítások között meghúzódo ellentét feloldhatatlansága miatt a Testület úgy foglalt állást, hogy a rendőri magatartás és bánásmód emberi méltóságot sértő volta nem megállapítható.

IV.

Vizsgálata során a Testület megállapította, hogy a panaszos telefonos bejelentése nyomán keletkező intézkedési kötelezettségnek a rendőrök megfelelő módon eleget tettek, a szükséges lépéseket megtették, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem szenvedett sérelmet. A Testület álláspontja szerint a panaszos helyszínen történő igazoltatására megfelelő jogalap birtokában került sor, ezért a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet. A Testület vizsgálata során az egymásnak ellentmondó panaszosi és rendőri állítások nem volt megállapítható, hogy a szolgálati fellépés módja megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak, ezért a Testület a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének meg nem állapíthatóságáról döntött. A hangnemmél kapcsolatos panaszosi és rendőri ellentmondást egyéb bizonyítási eszköz híján a Testület szintén nem tudta feloldani, ezért a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az intézkedő rendőr betartotta-e az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakat, így a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

Mindezekre tekintettel a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szervezetéhez való áttételéről döntött az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2014. július 10.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET